

Uchwała nr 122/2023
VII Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 7 grudnia 2023 roku

w sprawie opinii o projekcie uchwały Rady Miejskiej w Łagowie w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2024-2039.

VII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodniczący: Monika Dębowska-Sołtyk

Członkowie: Iwona Kudła

Zbigniew Rękas

działając na podstawie art. 13 pkt 12 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) po zbadaniu w dniu 7 grudnia 2023 roku projektu uchwały Rady Miejskiej w Łagowie sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2024-2039 postanawia

zaopiniować negatywnie projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2024-2039

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 230 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270) w ustawowym terminie przedłożony został Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Kielcach projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2024-2039 wraz z projektem uchwały budżetowej na 2024 rok.

WPF sporządzona została zgodnie ze wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 83) i zawiera wymagane przez art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dla każdego roku budżetowego:

1. dochody bieżące oraz wydatki bieżące, w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia
2. dochody majątkowe i wydatki majątkowe,
3. wynik budżetu,
4. przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu
5. przychody i rozchody budżetu z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia,
6. kwotę długu w tym relację o której mowa w art. 242-244 ustawy o finansach publicznych oraz sposób sfinansowania spłaty długu.

Zgodnie z dyspozycją art. 226 ust. 2a ww. ustawy załączono również objaśnienia przyjętych wartości.

Ujęte w WPF na 2024 rok kwoty dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu zgodne są z kwotami zawartymi w projekcie uchwały budżetowej na 2024 rok, co spełnia wymogi art. 229 ustawy o finansach publicznych.

W załączniku do projektu uchwały w sprawie WPF sporządzono wykaz przedsięwzięć, w którym odrębnie dla każdego przedsięwzięcia określono jego: nazwę i cel, jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonanie przedsięwzięcia, okres realizacji i łączne nakłady finansowe a także limity wydatków w poszczególnych latach i limit zobowiązań.

Zaplanowane kwoty wydatków bieżących i majątkowych na realizowane i planowane przedsięwzięcia w poszczególnych latach wynikają z limitów na poszczególne pozycje.

W projekcie uchwały zamieszczono upoważnienia, o których stanowi art. 228 ust. 1 i 2 oraz art. 232 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500 ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927), ustalana na lata 2022-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Skład Orzekający ustalił, że relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych nie zostanie naruszona w całym okresie objętym WPF.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964) w latach 2023-2025 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie może przekroczyć 100% wykonanych w tym roku budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Wskazać zatem należy, że pełna realizacja planowanych w WPF wartości spowoduje naruszenie ww. art. 7 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw na koniec 2024 roku, wyniesie bowiem 100,21%.

W ocenie Składu Orzekającego dochody ogółem planowane do uzyskania w 2024 roku na kwotę 60.046.572,23 zł nie są założeniami realnymi do uzyskania.

Zdaniem Składu Orzekającego Gmina nie uzyska planowanych w WPF na kwotę 3.000.000,00zł dochodów z opłaty eksploatacyjnej. W 2023 roku dochody z tej opłaty zaplanowane były w wysokości 3730.000,00 zł, zaś wykonanie za III kwartały 2023 roku wg danych przedstawionych przez Gminę w sprawozdaniu Rb - 27 S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wyniosło 1.973,776,56 zł.

Zgodnie z art. 137 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633) opłata eksploatacyjna płatna jest e dwóch okresach rozliczeniowych tj. 30 dni przed upływem miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym tj. do 31 stycznia (za rok poprzedni) oraz 31 lipca. W związku z powyższym gmina nie uzyska już w roku budżetowym 2023 dochodów z tytułu tej opłaty w kwocie planowanej na 3.730.000,00 zł. Ponadto Skład Orzekający zauważa, że kwota przypisu wskazana w sprawozdaniu Rb 27-S na dzień 30 września 2023 roku wynosi 2.368.835,53 zł, co również wskazuje na to, iż plan dochodów z tytułu tej opłaty został zawyżony.

Dochody uzyskane przez Gminę Łagów 2022 roku z opłaty eksploatacyjnej wg danych ze Sprawozdania Rb- 27S za 2022 rok wyniosły 2.029.519,37 zł, przy planowanej kwocie dochodów 3.730.000,00 zł (przypis wynosił 2.417.504,70 zł).

W konsekwencji nie jest realne aby kwota dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej wyniosła w 2024 roku 3.000.000,00 zł. W objaśnieniach do WPF nie odniesiono się do wartości planowanych dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

Wątpliwości Składu Orzekającego budzą również wartości dochodów planowanych do uzyskania ze sprzedaży mienia, które w 2024 roku zakłada się w projekcie WPF na poziomie 1.220.000,00 zł.

Dochody planowane w 2023 do uzyskania z tytułu sprzedaży mienia wyniosły 2.124.000,00zł podczas gdy ze sprawozdań za 3 kwartały 2023 roku wynika, że gmina uzyskała dochody ze sprzedaży mienia w wysokości zaledwie 310.247,82 zł.

Skład Orzekający w oparciu o dotychczasowe doświadczenia w zakresie nie spłacania przez Gminę na koniec poszczególnych lat budżetowych kredytów krótkoterminowych (np. 2020 rok) oraz angażowania przez Gminę Łagów na koniec roku (np. 2022 rok) subwencji uzyskanej na rok następny do regulowania bieżących płatności wyraża opinię, iż istnieje uzasadniona obawa, że gmina w roku 2023 również nie będzie posiadała wystarczających środków na uregulowanie płatności z dochodów własnych. Przeświadczenie o takiej sytuacji wynika również z analizy sprawozdania Rb-Z” Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartały 2023 roku”. Z danych zawartych w tym sprawozdaniu wynika bowiem, że Gmina posiada zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek krótkoterminowych w wysokości 1.880.000,00 zł zaciągnięte w pozostałych krajowych instytucjach finansowych, jak również że posiada zobowiązania wymagalne w kwocie 1.706.118,82 zł. W ocenie Składu Orzekającego istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że Gmina w 2023 roku nie będzie w stanie uregulować powyższych zobowiązań ze środków budżetowych. Założenia budżetu 2024 roku oraz WPF nie przewidują przekształcenia się nie spłaconego kredytu/pożyczki krótkoterminowego uzyskanej w 2023 roku w zobowiązanie długoterminowe. Przy czym zaznaczyć należy, że założenia wieloletniej prognozy finansowej w zakresie spłaty zadłużenia przewidują w roku 2024 kwotę zaledwie 120.000,00zł (w latach 2025 – 660.000,00 zł. 2026 - 820.000,00 zł) zaś wysokie kwoty spłaty zadłużenia przesunięte są na lata końcowe wieloletniej prognozy finansowej i począwszy od 2033 roku przekraczają kwotę 3 milionów złotych rocznie.

Ewentualne a w ocenie Składu Orzekającego wysoce prawdopodobne przejęcie tych zobowiązań na rok 2024 bez zaplanowania ich w budżecie i WPF może skutkować brakiem środków finansowych na realizację obligatoryjnych zadań gminy. Jednocześnie wskazać należy planowanie przez Gminę w 2024 roku budżetu nadwyżkowego w kwocie 120.000,00zł w sytuacji powyżej opisanej jest nierealistyczne.

W 2022 roku uchwalając budżet na 2022 rok i WPF od 2022 roku zaplanowała budżet nadwyżkowy zaś wykonanie budżetu zamknęło się deficytem na kwotę 5.196.087,04 zł. Na 2023 rok zaplanowana została na etapie uchwalania budżetu nadwyżka w kwocie 179.940,96 zł zaś ze sprawozdania Rb- NDS na dzień 30 września wynika deficyt osiągnięty w kwocie 671.175,11 zł (przy planowanym na ten dzień deficycie 84.138,34 zł).

Planowane w odniesieniu do wszystkich objętych WPF lat budżetów nadwyżkowych w sytuacji jakiej znajduje się Gmina Łagów w ocenie Składu Orzekającego jest nierealistyczne, co budzi obawy Składu Orzekającego co do możliwości terminowej spłaty zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz wykupu wyemitowanych obligacji, które planowane są corocznie do pokrycia z zakładanych nadwyżek budżetowych, w kwotach dokładnie odpowiadających tej nadwyżce.

Gmina Łagów z upływem 2023 roku kończy program postępowania naprawczego przyjęty uchwałą Nr XLI/328/21 Rady Miejskiej w Łagowie z dnia 9 września 2021 roku, w sprawie przyjęcia programu postępowania naprawczego Gminy Łagów na lata 2021-2023, jednak w ocenie Składu Orzekającego jego realizacja nie poprawiła sytuacji finansowej Gminy, z uwagi na fakt, iż Gmina angażowała na koniec roku środki zewnętrzne przeznaczone na inne cele oraz nie dokonywała spłaty kredytów krótkoterminowych w ciągu roku budżetowego, skutkiem czego przenosiła zobowiązania poprzednich lat na lata kolejne nie planując ich w budżecie.

Całkowita spłata długu Gminy Łagów planowana jest w 2039 roku.

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Burmistrzowi Miasta i Gminy Łagów przysługuje prawo wniesienia odwołania od niniejszej uchwały do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Członek Kolegium